

Република Србија

МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ

НАПЛАТА ПОТРАЖИВАЊА У СТЕЧАЈНОМ ПОСТУПКУ

Бранислав Јововић

Стечајни судија и Председник Привредног суда у Крагујевцу

Uz podršku Švajcarskog sekretarijata za ekonomske poslove SECO

СТЕЧАЈ

- Опште извршење на целокупној имовини стечајног дужника
- Систем процесних радњи које се одвијају пред надлежним судом
- Циљ стечаја
- Банкротство
- Реорганизација
- Општа правила намирења
- Посебна правила намирења

ОПШТА ПРАВИЛА О НАМИРЕЊУ ПОВЕРИЛАЦА У СТЕЧАЈУ

- **Начело заштите свих поверилаца**
- **Начело једнаког третмана и равноправности**
- **Начело економичности**
- **Начело хитности**
- **Врсте поверилаца**
 - **Излучни повериоци**
 - **Стечајни повериоци**
 - **Разлучни повериоци**
 - **Заложни повериоци**

ОПШТА ПРАВИЛА О НАМИРЕЊУ ИЗЛУЧНИХ ПОВЕРИЛАЦА

- Излучни поверилац је **носилац стварног или личног права**
- Има **право на издвајање ствари** из стечајне масе
- **Није стечајни поверилац**
- **Ствар** поводом које постоји излучно право **не улази у стечајну масу**
- Своје **излучно право може остваривати у свим судским и другим поступцима**
- **Не подноси пријаву потраживања већ захтев за излучење**

ОПШТА ПРАВИЛА О НАМИРЕЊУ РАЗЛУЧНИХ И СТЕЧАЈНИХ ПОВЕРИЛАЦА

- **Разлучни повериоци** су лица која имају право првенственог намирења из средстава остварених продајом имовине стечајног дужника на којој су, у периоду најкасније 60 дана пре дана отварања стечајног поступка, стекли заложно право, законско право задржавања или право намирења на стварима и правима о којима се воде јавне књиге или регистри
- **Начелно нису стечајни повериоци**
- **Осим,**
 - 1) када је износ њиховог потраживања већи од износа средстава остварених продајом имовине на којој су стекли различно право
 - 2) ако се одрекну свог статуса различног повериоца или ако без своје кривице не могу намирити своје различно потраживање

-
- **Стечајни повериоци** су лица која на дан отварања стечајног поступка имају необезбеђено потраживање према дужнику
 - **Одступа се од начела равноправности** хијерархијским распоредом у четири исплатна реда
 - **Начело међусобне искључивости редова**
 - **Начело сразмерности намирења унутар истог исплатног реда**
 - **Први исплатни ред**- неисплаћене нето зараде запослених и бивших запослених у износу минималних зарада за последњих годину дана пре отварања стечајног поступка са каматом од дана доспећа до дана отварања стечајног поступка и неплаћени доприноси за ПИО запослених за последње две године пре отварања стечајног поступка
 - **Други исплатни ред** - потраживања по основу свих јавних прихода доспелих у последња три месеца пре отварања стечајног поступка, осим доприноса за ПИО запослених
 - **Трећи исплатни ред** - потраживања осталих стечајних поверилаца
 - **Четврти исплатни ред** - потраживања настала две године пре отварања стечајног поступка по основу зајмова, као и других правних радњи које у економском погледу одговарају одобравању зајмова, у делу у којем ти зајмови нису обезбеђени, а који су стечајном дужнику одобрени од стране лица повезаних са стечајним дужником, осим лица која се у оквиру своје редовне делатности баве давањем кредита и зајмова

ПОСТУПАК НАМИРЕЊА ПОТРАЖИВАЊА РАЗЛУЧНИХ И СТЕЧАЈНИХ ПОВЕРИЛАЦА

- Подношење **пријаве потраживања**
- Подноси се **у року** одређеном у решењу о отварању стечајног поступка
- Минимални рок је **30 дана (судски рок)** а максимални **120 дана** од дана објављивања огласа о отварању стечајног поступка у „Службеном гласнику РС“ (**преклузивни рок**)
- **Суд испитује уредност и благовременост пријава**
- **Суд доставља након тога све пријаве стечајном управнику** који утврђује њихову основаност
- **На испитном рочишту се коначно испитују пријаве**
- Суд закључком усваја **коначну листу утврђених и оспорених потраживања**

ОПШТА ПРАВИЛА О НАМИРЕЊУ ЗАЛОЖНИХ ПОВЕРИЛАЦА

- **Заложни поверилац** је поверилац који има заложно право на стварима или правима стечајног дужника о којима се воде јавне књиге или регистри, а нема новчано потраживање према стечајном дужнику које је тим заложним правом обезбеђено
- Уведен у стечајно законодавство **задњим новелама под добрим утицајем судске праксе**
- **Није стечајни поверилац а није ни разлучни поверилац**
- Не подноси пријаву већ **обавештава суд о заложном праву** и доставља доказ о његовом постојању и изјаву о износу потраживања према трећем лицу које је тим правом обезбеђено
- **Обавештењем стиче страначку способност**
- Право остварује применом **права следовања и права првенства**

НАМИРЕЊЕ ТРОШКОВА И ОБАВЕЗА СТЕЧАЈНЕ МАСЕ

- Исти се **намирују приоритетно** ван система исплатних редова и пре осталих поверилаца
- Ова потраживања су **изузета од мораторијума** и могу се наплатити у поступку извршења
- **Не постоји потреба и обавеза њиховог пријављивања**

ПРЕСТАНАК ПОТРАЖИВАЊА ПОВЕРИЛАЦА ПРЕБИЈАЊЕМ

- **Пребијање** или **компензација** представља гашење узајамних и истоврсних потраживања између компензанта и компензата, услед потирања тражбина
- То је један од начина гашења потраживања којим се **постиже ефекат сличан намирењу**
- **Позитивни законски услови**
 - 1) **Узајамност потраживања**
 - 2) **Истородност потраживања**
 - 3) **Доспелост потраживања**
 - 4) **Утуживост и ликвидност потраживања**
- **Негативни законски услови** - пребијање је искључено вољом заинтересованих страна или законом
- **Отварањем стечајног поступка поверилац не губи право на пребијање**
- Дужан је да поднесе **пријаву потраживања** на целокупан износ и **изјаву о пребијању** и то у законском року под претњом преклузије

НАМИРЕЊЕ ПОВЕРИЛАЦА У ПОСТУПКУ БАНКРОТСТВА

- **Банкротство** почиње доношењем посебног решења од стране стечајног судије
- **Продаја имовине стечајног дужника** се одвија у три вида
 - 1) **продаја целокупне имовине**
 - 2) **продаја имовине у деловима (имовинским целинама)**
 - 3) **продаја стечајног дужника као правног лица**
- Законски услови за проглашење банкротства указују да у поступку намирења **законодавац ипак даје предност реорганизацији** стечајног дужника
- Стечајни управник врши **процену целисходности продаје** стечајног дужника као правног лица, односно целокупне имовине стечајног дужника у односу на продају имовине стечајног дужника у деловима

-
- Поступак продаје врши се на три начина: **јавним надметањем, јавним прикупљањем понуда или непосредном погодбом**
 - Пре него што приступи продаји, стечајни управник врши **процену вредности имовине или стечајног дужника као правног лица**
 - Стечајни управник **припрема стратегију продаје**
 - **Израђује продајну документацију** која садржи све информације о предмету продаје
 - Разлучни и заложни повериоци имају **право предлагања повољнијег начина уновчења имовине**
 - **Приговор на предложену продају** припада и повериоцима и другим заинтересованим лицима
 - Након извршене продаје стечајни управник обавештава о условима и цени стечајног судију и одбор поверилаца у року од 10 дана
 - Повериоци могу ставити **приговор на извршену продају** ако за то постоји правни основ али он не утиче на саму продају већ може бити основ евентуалне одговорности стечајног управника за насталу штету
 - Ако се стечајни управник одлучи на продају стечајног дужника као правног лица мора да води рачуна о заштити права разлучних и заложних поверилаца

СПЕЦИФИЧНОСТИ НАМИРЕЊА РАЗЛУЧНИХ И ЗАЛОЖНИХ ПОВЕРИЛАЦА У БАНКРОТСТВУ

- **Редослед намирења разлучних и заложних поверилаца је следећи:**
 - 1) Прво се намирују **трошкови продаје и други неопходни трошкови** (трошкови процене имовине, трошкови оглашавања, законске обавезе и сл.)
 - 2) Потом се намирује **награда стечајном управнику**
 - 3) И на крају се **намирују разлучни повериоци чије је потраживање било обезбеђено продатом имовином и заложни у складу са њиховим правом приоритета**
- Намирење ових поверилаца се врши **по начелу хитности**
- Преостала средства улазе у стечајну масу и деле се стечајним повериоцима по општим правилима деобе
- Ако је продајна цена недовољна за намирење, ови повериоци у преосталом износу свог потраживања се намирују као стечајни повериоци

НАМИРЕЊЕ СТЕЧАЈНИХ ПОВЕРИЛАЦА У БАНКРОТСТВУ

- У поступку уновчења имовине формира се стечајна маса која служи намирењу стечајних поверилаца кроз деобу-**деобна маса**
- Редован начин намирења је путем **главне деобе**
- У зависности од прилива готовинских средстава, а на основу предлога стечајног управника стечајни судија може одобрити и тзв. **делимичну деобу**
- У сваком случају стечајни управник припрема деобу и саставља тзв. **нацрт за главну деобу**
- У процедури одлучивања о нацрту, **закон гарантује пуну примену начела јавности и ХИТНОСТИ**
- У случају поверилаца чија су потраживања оспорена, ради се о тзв. **резервацији средстава за случај успеха у парници**

-
- Закон установљава **посебан режим поступања са потраживањима под раскидним и одложним условом**
 - Након правноснажности решења о главној деоби приступа се намирењу стечајних поверилаца
 - Уколико главном деобом није обухваћена целокупна деобна маса приступа се **завршној деоби** и о истој расправља **на завршном рочишту**
 - Такође ако се деси потпуно намирење поверилаца, стечајни управник ће **вишак деобне масе** расподелити имаоцима удела или акционарима у складу са правилима ликвидације
 - Ако се након закључења стечајног поступка пронађе имовина која улази у стечајну масу приступа се тзв. **накнадној деоби**
 - Решење о спровођењу накнадне деобе доставља се стечајном управнику, који накнадно пронађену имовину уновчава и дели на основу решења о главној деоби
 - По обављеној деоби стечајни управник доставља стечајном суду **допунски завршни рачун**

НАМИРЕЊЕ ПОВЕРИЛАЦА У ПОСТУПКУ РЕОРГАНИЗАЦИЈЕ

- **Реорганизација** је укупност мера које се предузимају према инсолвентном дужнику, на основу усвојеног и потврђеног плана реорганизације, ради повољнијег намирења тражбина поверилаца него у поступку банкротства
- Реорганизација је могућа и у предстечајном поступку-**подношење унапред припремљеног плана организације истовремено са предлогом за покретање стечајног поступка**
- Уколико план буде прописаном већином изгласан у свакој класи поверилаца,након правноснажности решења о потврђивању усвајања плана, **стечајни поступак се обуставља**
- План реорганизације када се усвоји и потврди има **снагу извршне исправе** и сматра се **новим уговором за измирење потраживања** која су у њему наведена

-
- **Материјалноправно дејство** плана опредељено је сложеношћу његове садржинске грађе
 - У персоналном смислу он делује и према обезбеђеним и према необезбеђеним повериоцима, али је **без дејства на потраживања поверилаца према јемцима, солидарним дужницима стечајног дужника и регресним обвезницима**
 - **Процесноправно дејство** извире из законског одређења плана као извршне исправе
 - Услед непоштовања услова прописаних планом, повериоци из плана реорганизације могу захтевати намирење потраживања из плана у поступку принудног извршења
 - Правноснажно потврђивање усвајања плана води **обустави стечајног поступка, престанку правних последица отварања стечајног поступка, а у називу стечајног дужника брише се ознака „у стечају“**
 - Услед **непоступања по усвојеном плану реорганизације или услед утврђења да је он усвојен на преваран и незаконит начин**, према стечајном дужнику се може поднети предлог за покретање стечајног поступка- **посебан стечајни разлог**

■ **Из судске праксе:**

- 1) услед непоступања по усвојеном плану реорганизације као стечајног разлога, повериоци могу пријавити само неизмирена потраживања из раније усвојеног плана реорганизације а која ће бити третирана као потраживања заснована на извршној исправи
- 2) по правноснажности плана реорганизације гасе се права поверилаца према стечајном дужнику у односу на планом уређени отпуст дуга
- 3) окончање стечајног поступка реорганизацијом стечајног дужника не може бити од утицаја на престанак његових обавеза према оним повериоцима чија су потраживања из било којег разлога изостављена из усвојеног плана реорганизације
- 4) како се овим повериоцима не би поговало у односу на повериоце чија су потраживања обухваћена планом реорганизације, правилно је у судској пракси утемељено становиште да се сва њихова потраживања могу утврдити само сразмерно условима утврђеним планом

Резиме

- Намирење поверилаца у стечајном поступку врши се у свему према правилима и условима прописаним стечајним законом
- Намирење поверилаца у поступку банкрутства врши се у свему према решењу о деоби деобне масе
- Намирење поверилаца у поступку реорганизације врши се у свему у складу са усвојеним и од суда правноснажно потврђеним планом реорганизације
- Овај план представља основ намирења поверилаца и у случају отварања стечајног поступка услед непоступања по плану реорганизације као стечајном разлогу

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

